

היערות מתגעגעים למלחמת האזרחים

להסכם השלום ההיסטורי של הממשלה הקולומביאנית לארגון הגרילה פאר"ק ("הכוחות המזוינים המהפכניים של קולומביה"), ששם סוף ליותר מ-50 שנה של מלחמה היתה השפעה שלילית ובלתי-צפויה על מצב יערות הגשם במדינה. [מחקר חדש](#) של האוניברסיטה הלאומית של קולומביה בשיתוף אוניברסיטת ראטגרס האמריקאית מצא כי בשנתיים האחרונות זינק מספר שריפות היער באזורים מוגנים שמהווים מוקדים של מגוון ביולוגי (hotspots), שהיו בעבר בשליטת ארגון הגרילה ב-600 אחוז והתחזית שלהם לשנה הבאה היא עלייה של 52 אחוז בבירוא היערות בקולומביה. העלייה החדה הזאת פוגעת באופן קשה בחי ובצומח באזורים שהיו ידועים כבין העשירים ביותר בעולם מבחינת המגוון הביולוגי המתקיים בהם. כיצד בדיוק השפיע הסכם השלום על היערות? החוקרים מצביעים על כך שהמלחמה המתמשכת מנעה מחקלאים ובעלי חוות באזורים אלו לשרוף את השטחים המיוערים בתחומם על מנת לפנות מקום לשדות חקלאיים. לוחמי הגרילה לא עשו זאת כדי לשמור על הסביבה, כמובן, אלא בעיקר משום שהיערות העבותים סיפקו להם מחסה מכוחות הצבא (תצלומי לוויין ואוויר) והעניקו להם יתרון

לוחמי פאר"ק בימים חמושים יותר. עברו מהגנה על היערות לפגיעה בהם השיטות של הפאר"ק למנוע את שריפות היער היזומות היו פשוטות ויעילות במיוחד: החקלאים והחווואים צוו לשמור על העצים באימי אקדח. כעת, בימי השלום, קשה הרבה יותר לשלטון בקולומביה להגן על יערות הגשם. למעשה, מי שאחראים בשנה האחרונה לרבות מהשריפות הם לוחמי הגרילה עצמם, שקיבלו לידם בהסדר השלום שטחים נרחבים ביערות (שבחלקם יש שמורות טבע רשמיות), שאותם הם מבראים כעת לצרכי אסטרטגי על אויביהם (של גידולים חוקיים ואחרים). יוצאי הפאר"ק נאלצו לוותר על מקורות ההכנסה הרגילים שלהם בזמן מלחמת האזרחים (סחר בסמים, חטיפות וכו') וכעת

בירוא יערות בקולומביה. בית גידול למגוון ביולוגי עשיר במיוחד בנוסף, מהמחקר עולה שלמשלת קולומביה אין מנגנוני אכיפה מספקים להתמודד עם בירוא היערות הלא חוקי הזה, לא מעט בגלל הרגישות הפוליטית והמצב הביטחוני המתוח-עדיין בעקבות הסכם השלום. החוקרים המליצו לכוון במדינה ניטור בזמן אמת של המצב ביערות, פיתוח תכניות ל"כופר יערות" (תשלום לבעלי האדמות תמורת הסכמתם לשמור על היערות), עבודה משותפת עם לוחמי הגרילה לשעבר כדי לספק להם אלטרנטיבות לבירוא היערות ואסדרה של מתן רישיונות לבירוא יערות באזורים האמורים. "הגיע הזמן לעשות הסכם שלום גם עם היערות בקולומביה". כך נחתם המחקר, שמציע ללמוד לקחים מהמקרה הקולומביאני וליישם אותם מבעוד מועד בעתיד באזורי קונפליקט אחרים בעולם.

תלויים בקרקע שלהם למחייתם. זו הסיבה לזינוק החד בפגיעה ביערות.